

שבדוק וחוזר ובודק, וככל שהוא ממשיך למשמש ממשיך הזרע לצאת לאיטו, וכנותן אצבע בעין שהדמעה יוצאת לאטה, עם כל משמוש של היד בעין.

גופא: רבי אליעזר אומר: כל האוחז באמה ומשתין⁽⁹⁾ — כאלו מביא מכול לעולם!

אמרו לו לרבי אליעזר: וחלא אם אינו אוחז הרי מי רגליו אינם הולכים למרחוק, ואז נצוצות של מי רגלים נתזין על רגליו, ונראה משום כך ככרות שפכה [שאינו מוליד] לפי שאינו מטיל מימיו למרחוק, ונמצא מוציא לעז על בניו שהן ממזרים?!

אמר להן רבי אליעזר: מוטב שיוציא לעז על בניו שהן ממזרים ואל יעשה עצמו רשע, [ואפילו] שעה אחת, לפני המקום!

תניא אידך: אמר להן רבי אליעזר לחכמים שיש עצה כיצד אפשר למנוע את התזת הניצוצות על רגליו גם מבלי שיאחז בידו באמתו — שיעמוד האדם במקום גבוה — וישתין ללמטה!⁽¹⁰⁾ או ישתין בעפר תיחוח, שנבלעות בו הניצוצות, שראוי לעשות השתדלות זאת, לטרוח ולהשתין דוקא במקומות אלו ואל יעשה עצמו רשע שעה אחת לפני המקום.

ומבאר הגמרא: **הי אמר להו רבי אליעזר**

יצרה", הרי גם בלא ציווי מפורש ראוי להעניש המבטלים עיקר מטרת היצירה, ואיבדו בכך את זכות הקיום.

בשו"ת תורת חסד הוכיח שבני נח אסורים להשחית זרע, מער ואונן בני יהודה, שמתו מחמת שעברו על איסור זה. והוסיף, שהמשנה למלך שנתקשה מהו המקור לאיסור, הוא כפי שיטתו בפרשת דרכים [דרוש א], שזרעו של אברהם מאז שנימול אינם בכלל בני נח, ולכן אין ללמוד מער ואונן לפי שלשיטתו יש עליהם דין ישראל ואינם כשאר בני נח.

9. הרע"א [שו"ת עב] מקשה, כיצד חייבה הגמרא לעיל [טז ב] שיבדקו הנשים לאחר תשמיש, ולא חששה לכך שבבדיקתן נשחת הזרע. ותירץ, כיון שאינה מתכוונת להפסד ההריון, מותר לה לעשות כן, כמו בכל איסורי תורה ש"דבר שאין מתכוון, מותר". ובחזו"א [קד, ב] הקשה, שאם כן נתייר גם למח שנצרך לנקבו לאחוז באמה, שהרי אינו מתכוין להשחית זרע. וכן יש להקשות בגמרא לעיל, שאסרה לאחוז באמה להצלת תרומה. ותירץ

החזו"א, שהאיסור באיש הוא ההרהור הבא כתוצאה מהאחיזה, ובו הוא כן מכונן. ותירץ הרע"א הוא רק בנשים הבודקות לאחר תשמיש. בחידושי ר' ראובן [יבמות סימן יג] כתב, שלא יתכן כאן להתיר משום דבר שאין מתכוין, שאיסור ההשחית אינו פעולת ההוצאה, אלא התוצאה שנעשה בגופו מעשה זה, ודומה האיסור לאשה הנבעלת שחייבת על מעשה שעשו בה, גם כשאינה מתכוונת. ועיין בחזו"א [שם] שנסתפק בדין המוציא זרע לחבירו מיהו העובר על האיסור, המוציא או מי שהוציא ממנו. ולכאורה ספיקו תלוי במה שכתב ר' ראובן, שאם האיסור במעשה, עובר המוציא. ואם האיסור בתוצאה, מסתבר שחייב זה שיצא ממנו. וראה עוד בהערה 19 שהרחבנו בביאור הענין.

10. כשאין לו העצות המוזכרות בגמרא, כתב המשנה ברורה שיכול לסייע בביצים כמבואר בסוף העמוד, או על ידי מטלית עבה, והגמרא כתבה העצות שמחויב להתחיל בהם.